

בש"פ 2434/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2434/21

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד ב-
מ"ת 49869-02-21 מיום 25.3.2021 שניתנה על ידי
השופט ע' דרויאן-גמליאל

תאריך הישיבה: א' באייר התשפ"א (13.4.2021)

בשם העורר: עו"ד עדי קידר

בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

החלטה

1. לפניי ערר לפיסעף 53 לחוקסדרה הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בלוד (השופט ע' דרויאן-גמליאל) ב-מ"ת 49869-02-21 מיום 25.3.2021, בגדרה הורה על מעצרה עורר עדותו שהליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

רקע וההליך בבית משפט קמא

2. כתב האישום שהוגש נגד העורר ביום 23.2.2021 מייחס לו עבירות של קשירת קשר לפשע מתוך מניע גזענות או עוינות כלפי ציבור לפי סעיפים 499(א)(1) ו-144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); פגיעה בנסיבות מחמירות בצוותא מתוך מניע גזענות או עוינות כלפי ציבור לפי סעיפים 333, 335(א)(1), 335(א)(2), 29(א) ו-144(ו) לחוק העונשין; נשיאת נשק בצוותא לפי סעיפים 144(ב) ו-29(א) לחוק העונשין; ניסיון להרוס נכס בחומר נפיץ בצוותא לפי סעיפים 456 ו-29(א) לחוק העונשין; חבלה במזיד לרכב בצוותא מתוך מניע גזענות או עוינות כלפי ציבור לפי סעיפים 413, 29(א) ו-144 לחוק העונשין; היזק בזדון לרכב בצוותא מתוך מניע גזענות או עוינות כלפי ציבור לפי סעיפים 452, 29(א) ו-144 לחוק העונשין; החזקת סכין שלא למטרה כשרה מתוך מניע גזענות או עוינות כלפי ציבור לפי סעיפים 186(א), 29(א) ו-144 לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

על פי המתואר בכתב האישום, העורר קשר קשר עם שבעה אחרים שזהותם אינה ידועה (להלן: האחרים) לפגוע בערבים פלסטינים וברכושם. במסגרת זאת, הגיעו העורר והאחרים ביום 4.1.2021 בסמוך לשעה 02:00 לכפר הפלסטיני סרטא שבאזור יהודה ושומרון, כשהם רעולי פנים וראש ומצוידים בשני רימוני הלם מסוג M7290, אבנים גדולות וחפץ חד.

בהגיעם למקום, החלו העורר והאחרים ליידות ולפוצץ רימוני הלם על שני בתים, יידו אבנים גדולות רבות על ארבעה בתים ושמשות חלונותיהם - כל זאת שעה שלנו בבתיים גברים, נשים מבוגרים וקטינים; וכן יידו וחבטו אבנים גדולות על שלושה כלי רכב וחלונותיהם, ניקבו צמיגי שניים מהם; ולבסוף נמלטו מהמקום.

כתוצאה ממעשיהם, נפצע גבר בן 61 משברי זכוכית ופונה לטיפול רפואי; נערה חוותה חרדה המצדיקה טיפול רפואי; אישה הרה חשה ברע ונזקקה לטיפול רפואי; ורבים מבני המשפחות סבלו מבהלה, פחד, נזק והרס רב לרכושם.

את מעשיו אלו ביצע העורר תוך הפרת מעצר בית מלא בו היה נתון אותה עת.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד העורר, הגישה המשיבה בקשה לעצור אותו עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות רבות שונות להוכחת עצם קרות האירוע, וראיה "מוצקת" להוכחת אשמתו של העורר והיא "מציאת דמו של הנאשם [העורר - י' א'] על כלי רכב בזירה" לצד חוות דעת מומחה הקובעת כי מדובר בוודאות בדמו של זה, באופן המלמד שהעורר היה בזירה ודימם על כלי הרכב.

עוד נטען, כי בעניינו של העורר קמה עילת מעצר בשל מסוכנותו הנלמדת מעבירות הביטחון המיוחסות לו שנעברו תוך שימוש בנשק חם וקר, וכי קיימת חזקת מסוכנות בעניינו, מכוח סעיפים 21(א)(1)(ג)(2) ו-(4) לחוק המעצרים. כן נטען כי לאור חומרת, טיב ואופי מעשיו; ביצועם המאורגן; הפרת מעצר הבית בו היה נתון בשל טעמים ביטחוניים; והנזק הרב שגרם לחפים מפשע - מתבססת אף עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים, שכן קיים חשש סביר כי יסכן את ביטחון הציבור הערבי והציבור בכלל. בנוסף הדגישה המשיבה כי מסוכנותו של העורר מתגברת גם בשים לב לשני כתבי אישום נוספים נגדו, בהם נקבע על פי הודאתו כי ביצע שתי עבירות הפרת הוראה חוקית נוספות באופן המדגיש כי מדובר בעורר המפר באופן שיטתי הוראות חוקיות שהוטלו עליו ולפיכך לא תימצא לו חלופת מעצר.

עיקרי ההליך בבית המשפט המחוזי

4. בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי ב-23.2.2021 הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה לצורך

הבקשה למעצר עד תום הליכים, וביקש להפנות את העורר לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר מעצר בעניינו, מאחר שהיה קטין בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו.

5. בהחלטה מיום 25.3.2021 הורה בית המשפט המחוזי על מעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

נקבע כי לנוכח חומרת העבירות המיוחסות לו, אשר בוצעו מתוך אידיאולוגיה של שנאה, וכללו "השתוללות פרועה שנועדה להטיל פחד ואימה על אוכלוסיית תושבים שנמו את שנתם", וגרמו נזקים של ממש תוך שימוש בנשק חם וקר; בשים לב לעברו הפלילי; וכן לאור חומרים מודיעיניים שהוצגו לפני בית המשפט; ולמרות היות העורר קטין והמלצת שירותי המבחן - הרי שאין חלופת מעצר אשר יש בכוחה לאיין את מסוכנות העורר.

יתר על כן, נקבע כי די בעבירת הפרת הוראה חוקית בכדי להקים לכשעצמה עילת מעצר.

טענות הצדדים בערר

6. מכאן הערר שלפניי, במסגרתו טוען העורר כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר הורה על מעצרו עד תום הליכים משלא שקל כראוי את חלופות המעצר, אשר יוכלו לצמצם את הפגיעה בחירותו.

בתוך כך נטען כי היה מקום לקבל את המלצות שירות המבחן בעניינו של העורר, אשר המליץ על פיקוח באיזוק אלקטרוני, בפרט משמדובר בקטין; וכי המפקחים המוצעים שהוצעו במסגרת בחינת חלופת מעצר לא נבחנו כלל על ידי בית המשפט המחוזי, אשר נתן משקל רב מידי לרישומים הפלילים ולשתיקתו בחקירה.

עוד טוען העורר כי החומר החסוי שהוגש בעניינו היה רחב מידי ופגע "באופן לא ראוי, לא מאוזן ולא הוגן" בדמותו בפני בית המשפט, במידה החורגת מהצגת תמונה קונקרטית לנסיבות העניין. לגישתו, אין להסתמך על חומר מודיעיני ממנו עולה אך "פוטנציאל" לפגיעה, אלא רק שעה שעולה ממנו חשש קונקרטי לפגיעה.

אמנם בא כוח העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ביחס לאירוע, אולם לטענתו ישנם מספר שיקולים המשפיעים על עוצמת עילת המעצר, ובמרכזם העובדה כי ראיית ה-DNA שנמצאה בזירה היא ראיה פורנזית בודדת; וכי העורר מואשם בביצוע העבירות "בצוותא חדא".

7. מנגד, באת-כוח המשיבה טענה כי אין להיעתר לבקשה, זאת בדגש על חומרת העבירות בהן מואשם העורר המקימות לו חזקת מסוכנות סטטוטורית, ובפרט משביצע את מעשיו תוך "זלזול עמוק בחוק". עוד הוסיפה וצינה את המסכת העובדתית שבכתב האישום כאשר לדבריה מדובר על אירוע "ביטחוני ברף גבוה" ומעשים אשר בוצעו בתעוזה רבה, באישון לילה וכחלק מחולייה של שבעה אחרים במרחק של 15 קילומטרים ממקום מגוריו של העורר, בעודו אמור לשהות במעצר בית מלא.

בהתייחס לתסקיר המעצר וההמלצה שניתנה בעניינו של העורר, נטען כי אין בתסקיר זה התייחסות כל שהיא לעניין הרקע לביצוע העבירות שהוא רקע אידיאולוגי ברור.

לעניין טענות בא כוח המערער לעיונו של בית המשפט המחוזי בחומר חסוי/מודיעיני, נטען כי היה זה חומר "בכמות מצומצמת" אשר נועד לחזק את המסוכנות הנשקפת משחרור העורר לחלופת מעצר.

8. לאחר שעיינתי בערר ובנספחיו ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום מלמדות על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. כידוע, עבירות אלימות, נשק וביטחון, כבמקרה דנן, מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיפים 21(א)(ג)(2) ו-(4) לחוק המעצרים. בעבירות אלו יושם העורר במעצר עד תום הליכים, ואילו חלופת מעצר או מעצר באיזוק אלקטרוני יתאפשרו במקרים חריגים בלבד (בש"פ 7035/20 פלוני נ' מדינת ישראל (21.10.2020)).

חוק המעצרים אכן קובע כי עובדת קטינותו של נאשם יכולה לעלות כדי "טעמים מיוחדים" המאפשרים מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני גם בעבירות לגביהן ישנה חזקת מסוכנות, אך כפי שנפסק לא אחת, "קטינות איננה חסינות" – החוק אינו אוסר על מעצרו של קטין עד תום הליכים, במקרים בהם אין בחלופת המעצר כדי לאיין את תכליות המעצר (בש"פ 6185/19 פלוני נ' מדינת ישראל (2.10.2019)). בענייני, לא שוכנעתי כי יש לשנות מהחלטתו של בית המשפט קמא על אף היותו קטין בעת ביצוע המעשים המיוחסים לו.

בהסכמת בא כוח העותר עיינתי אף אני בחומר החסוי שהוצג לבית המשפט המחוזי מבלי לקיים דיון במעמד צד אחד. כפי שציינתי בעבר, הגשת ראיות חסויות במסגרת בקשה למעצר עד תום ההליכים תתאפשר במקרים חריגים בלבד. ראיות אלה תתקבלנה רק לצורך ביסוס עילת המעצר, ואין בהן כדי לבסס ראיות לכאורה להוכחת העבירה המיוחסת לנאשם (בש"פ 1787/19 אבו זניד נ' מדינת ישראל (28.3.2019)), וכך אני סבור אף נהג בית המשפט המחוזי. במקרה דנן אני סבור כי יש בחומר החסוי לעת הזו כדי ללמד על המסוכנות הנשקפת מן העורר, אשר מצטרפת לחזקת המסוכנות הסטטוטורית הקמה לחובתו בגין העבירות בהן נאשם.

כמו כן, אמנם תסקיר המעצר שנערך בענייני בא בהמלצה על חלופת מעצר בדמות איזוק אלקטרוני, אך כידוע תסקיר שירות המבחן אינו חזות הכל. תסקיר המעצר נועד לסייע לבית המשפט בבחינת שיקולי מעצר, ואין הוא מחליף את שיקול דעתו במסגרת ההכרעה השיפוטית, בה נבחנת מערכת שיקולים רחבה וכוללת (בש"פ 9713/17 שקירנ' מדינת ישראל (27.12.2017)).

אינני סבור כי נסיבותיו של העורר, ובכלל זה עובדת היותו קטין בעת ביצוע העבירות והמלצת שירות המבחן מצדיקות את שחרורו לחלופת מעצר. העורר מואשם בקשירת קשר לפשע בריבוי עבירות ממניעים גזעניים, כאשר ברקע מסכת עובדתית קשה, אותן על פי הנטען ביצע תוך שהפר את התנאים שנקבעו בצו מעצר בית בו היה נתון באותה עת.

לאור קביעתו של בית משפט קמא כי לא ניתן ליתן אמון בעורר לאחר שגילה "עמדה מובהקת של חוסר אמון בגורמי החוק, הביטחון והמשפט", ובהתחשב בסיכון להישנות התנהגות עבריינית "אידיאולוגית" מצדו ולהפרת תנאי שחרורו, כפי שנעשה בעבר, לא מצאתי כי יש מקום להורות על חלופת מעצר.

אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, א' באייר התשפ"א (13.4.2021).

